Розмет Р. Н. С. за місяць Вересень 1909

Виплачено допомоги на суму	\$7,600.00
Платня головних урядників за вересень	190.00
Адміністрація Союзу за вересень	252.67
Конта річного засідання Р. Н. С.	1,512.42

Весь розхід виносить \$9,555.09

Розмет платить 10,392 членів на ціле помертне (кождий по 86 цнт.) і 1502 членів на пів помертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кожний член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле помертне платить 1.00 дол. а на половину помертного 57 центів.

А. Шаріонь, гол. касієр. **С. Ядловский, гол. секр.**
Дм. Капітула, гол. предсід.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.**Повідомлене.**

Отсим повідомлю ще раз всіх п. Секретарів і Організаторів, що Гол. Уряд Р. Н. Союзу не прийме ніякої декларації без виповнення доктором лікарського свідчення на протівній стороні. Дальше звертаю увагу, щоб пп. Секретарі означували на деклараціях на яку суму помертного член хоче платити перечеркнем слова ціле або половина; як також наколи приступас член жонатий, має подати імя, вік і місце замешканя своєї жени. В тій справі я вже більше до нікого особисто писати не буду, а невиконену точно декларацію зверну до дотичного Відділу.

З поважанем

Т. Лабовський,
Рекордовий Секретар Р. Н. Союзу.

Протокол

з річного засідання Головного Уряду Р. Н. Союзу,
в відбувшого ся на днях 8., 9. і 10. вересня
1909 р. в Chicago, Ill.

(Дальше.)

Справозданє о. П. Понятишина, Директора „Свободи“.

Потім складав справозданє Директор друкарні, о. П. Понятишина. Се справозданє обмежалось до ідейної сторони „Свободи“, значить, до її напрямку. Іменно, дві головні ідеї заступала Свобода в минулім році, а се 1) ідею народню і 2) ідею церковну. Під національним зглядом Свобода стояла все на становищі відрубности нашого народу від народа російського; вона була трибуною українства за океаном. Під зглядом же церковним Свобода як орган гр.-кат. організації мала характер гр.-католицький. Не викладала вона вправді засад віри в богословським зміслі сего слова, йно боронила гр.-кат. церкви так сказати по-середно в той спосіб, що підпирала і боронила її представителя в Америці, Преосв. Владуку. — Потім говорив о. Директор про конкуре, розписаний Урядом Р. Н. С. на написанє букваря і першої читанки. На сей конкуре надійшло лише дві праці. Щоби оцінити вартість тих праць, пропонував в своїм справозданю о. Понятишин вибір Комісії, зложеної з 5 членів, головою із фахових учителів. З технічних зглядів Буквар і Читанка можуть бути печатані лише в старім краю.

Відтак пропонував о. Директор, щоб заряд Свободи мав право гонорувати (винагороджувати) ліпші

статі і дописи, аби тим чином зробити Свободу більше цікавою. Вкінці підніс, що Свобода виходила майже все в своїм порядку, персонал Свободи справував ся добре, а коли й зайшли які неточности, то не було се з байдужности, лише за для причин непередвиджених. — Справозданє се Конвенція одобрила.

Справозданє д. А. Цурковського, Редактора „Свободи“.

По скінченім справозданю Директора „Свободи“, о. Понятишина з черги забрав слово редактор української „Свободи“, д. А. Цурковський. Р. Н. Союз, перенимаючи „Свободу“ на власність організації, об'яв її в часі найбільшої партійної та релігійної боротьби. Чужі і свої накинuli ся з усіх усюдів, вдарили зі всіх сил намагаючи ся знищити і знівечити сей український прапор, під яким згуртував ся наш народ на чужині. І так закидують свої псевдо-поступці „Свободі“, що вона протягом року чи не більшу половину своїх шпальт заповнювала справами нашої церкви, нашого єпископа. Се факт і ніхто не бере ся його перечити. Але-ж ся „Свобода“ се народна часопись і тому власне, що вона є народна часопись, вона мусіла, її обовязком було стати в обороні нашій церкви, нашого єпископа. Ми живемо в чужій країні, серед відмінних житєвих обставин, і тому є крайною глупотою і невіжеством приціплювати на тутешній ґрунт старокрасві партійні кличі. Житє і досвід нас научили, що наш нарід в Америці доти лишень чує себе Українцем, доти лишень відчуває приналежність до нашого народу, доки тримає ся нашої церкви. Перемінивши віру, пірвавши послідню звязь що його вяже з родиною, він в 999 случаях на 1000 стає ренегатом, відступником і зрадником свого народу. І тому з народнього обовязку „Свобода“ мусіла боронити церкви і єпископа. Днесь, коли єпископ має свій власний орган, сей моральний обовязок уступив, а взгядно не спочивав тільки і виключно лишень на „Свободі“.

Передовсім однак „Свобода“ держала високо в Америці — як се вже означив ширше Всч. о. Директор — народній прапор.

Не було вправді у ньої пестрими красками мальованих бомбастичних фраз, не було криків на тему „Робучай народе, тобі кривда ся діє...“ але за се були діла. І ті діла голоснійше говорять, як всі крики, як всі самохваляби псевдоробітницьких часописей. Коли у поневоленій вітчизні загремів стріл кладучи найлютійшого ворога, „Свобода“ перша подала про се вість. Коли героя кати два рази судили на смерть, „Свобода“ не лишень обмежила ся на публіцистичних протестованю, але одинока в Злучених Державах розкинула тисячні петиції, збирала около 30.000 підписів і заслала їх на руки австрійського цісаря просячи іменем американських Русинів-Українців знести кару смерті. І се, що „Свобода“ просила а не „жадала“ киваючи пальцем в чоботі спонукало деякі наші часописи до безчесної роботи закликати народ не підписувати петицій. Чи і як вони прислужили ся народови — се осудить сам народ. Факт однак лишає ся фактом, що глупі прозьби не поперті ніякою силою були і будуть завсїгда об'явом дитинного штурбацтва. Днесь однак — мимоходом кажучи — сим часописям не вадить під плащем Січинського „збирати фонди на його увільненє“, щоб опісля закупивши видільці від „фрлончів“ йти здобувати ними Відень... Коли поплила наша кров, повалили ся трупи наших робітників в Миксракс, що зробили для них усі ті часописи, що голосять аж до задури „ми є одинокі оборонці робітників“? Крутле нічо!.. Ба, навіть не завдали собі труду обширнійше написати про всі

лайдацтва... І знов „Свобода“, ся „попівська, клерикальна“ „Свобода“ одинока не лиш словом, але і ділом йде в поміч угнетеним, визискуваним капіталістами братам, і то не не лишень Українцям, але загально усім робітникам в Миксракс без ріжницї на їхню народність, стаючи тим ідейно о ціле небо виспе навіть від тих часописей, що на своїм шильді виписують соціалістичні кличі, а ділами.... Во вони не лишень, що і пальцем не кивнули для добра „братів-робітників“, але що більше, нікчемні здеправовані гангріною свої душі після польської пословиці: „кто жадє flaki, myśli, że każdy taki“, підсували „Свободі“, пишучи, що „мало її ще хабарів з Р. Н. Союзу“...

Натякнути тут лишень становище усяких наших часописей в справі еміграційних перепон, Фонду імені Олени Січинської, фонду на памятник Т. Шевченка в Києві, фонду для свірт по М. Каганцеві... З одного боку бачить ся якусь роботу, бачить ся складки збирані центами по всіх усяках — з другого-ж пусті фрази, крик, кирицю — і більш нічого...

Або справа нашої шкільної і народньої просвіти в Америці. „Свобода“ від двох літ кинувши гадку реформи, безвинно кличе та завзивас до праці на тім полі. І навіть чорнороби заворушили ся, а „світличі“, „провідники“ не лишень що не відгукнули ся, але в імя своєї не поступової „поступовости“ станули окунем та почали валити колоди. Їм власний демагогічний інтерес сьвятійший, чим загальне добро. Вони для глупої особистої впертости не вагають ся жертвувати навіть се, що для кожного народу є найсвятійше, що у кожного народу стоїть завсїгда понад усіми партіями: його будуччину. І чи се назвати мож патріотизмом, народньою роботою?...

Ніколи! І наш народ в ведадекій будуччині осудить хто йому прав а хто йому ворог. І як сей осуд випаде — „Свобода“ глядить з піднесенім чолом в будучність, сьвідома, що народній обовязок сповняла совісно, після своїх сил.

Справозданє Редактора слов. „Свободи“.

Позаяк пора вже була досить пізна, тому ред. слов. „Свободи“, п. А. Гела зложив своє справозданє поротко:

G151

Гол. X. Конвенція ухвалила видавати орган „Свободу“ для Русинів походячих з Угорщини також і словенськими буквами, а то тому, що многи члени Р. Н. С. з Угорщини завдяки тим „патріотам“, котрі і тут в Америці роспинають ся ніби за руськість, в дійстности суть лиш звичайними мадяронами, — не вєспіли навчити ся руського письма, аби також і тим членам дати спромогу користати з вигод, які подає наша Організація. Редактором сеї часописи іменував Гол. Уряд Р. Н. Союзу д. А. Гелу. Ухвалюючи видавати таку часопись, Гол. Конвенція означила виразно, що та не має мати на цілі словачити Русинів, але навпаки, пословачених, по можности запізнавати з нашою українською мовою; тому ся газета видає ся в руським язичі лиш словенськими буквами. В такім напрямі редагуєсь вона і по днесь. Результат роботи тої часописи — як показує ся до тепер не є безуспішний. В перших місяцях число читачів сеї часописи було досить незначне і перше число було вислане лиш 700 членам, які сего зажадали. З часом число читачів постапенно збільшало ся так, що днесь друкує ся слов. „Свобода“ в 2000 примірників. Вправді слов. „Свобода“ видає ся лишень на 4 стороні друку, однак зваживши, що ся часопись не має майже ніяких адвертайзментів, як також в ній неподає ся поіменного виказу членів приступивших до Р. Н. С. кожного місяця, тому члени що до змісту і матеріялу майже нічо не тратять. Маючи повну надію, що число читачів сеї часописи до слід. Гол. Конвенції подвоїть ся, кінчить справоздавець окліком на славу Гол. Урядови Р. Н. Союзу, котрий так ревно дбає про розвій нашої могутчої Організації.

Богдан Хмельницький український Гетьман.

Люта охота повстання й битва на Жовтих водах та під Корсунем. (Дальше.)

В той час шляхтич Заславський збирав польську шляхту в Львів і готував ся вступити проти Хмельницького. Пани з'їжджались по панські, дуже помаленьку, бо за ними їхали слідком фірн з усяким добром, з срібною посудом, з дорогими уборами, навіть з перинами, та шафликми до купання. Вишневецький, з пересерди, не скотив стати під команду Заславського. Вони були заклятими ворогами від того часу, як обидва сватались до Гризельди Замойської. Гризельда дала гарбуза Заславському і вийшла за Вишневецького. Вишневецький за свої гроші назбирав дванадцять тисяч шляхецького війська і став під Константиновом на Волині.

Хмельницький з козаками вже наближав ся до Константинова. До нього збирали ся всі гайдамацькі загони з усеї України: вже прийшли в Хмельницького табор і Колодка, і Гайчур, і Лисенко, і Нечай, і Морозенко, і Носач з Галичанами. В війську Хмельницького були й донські козаки, навіть були Волохи, Молдаване й Сербя. Прийшов з своїм загоном від Дністра й Ганжа. Пішла чутка, що до козаків швидко прийде з Татарами й хан. Вишневецький злякав ся і давай просити Заславського, щоб скорше злучив своє військо з його. Він навіть з страху помирился з своїм ворогом. В половині вересня прийшло військо Заславського і стало коло Константинова.

Польське військо все було з панів. Всі пани приїхали на війну, наче на весілля. В гусарів луки на сідлах були з срібла, стремена срібні й позолочені, шаблі в дорогій срібній оправі. На панах були аксамітові кунтуши, на шиях блищали золоті ланцюжки. На високих шапках, з обвислими на бакір вершкми блищали китиці з дорогих камінців. Підкови на чоботах були срібні й золоті. В дорогих шатрах пани пили й гуляли, як у своїх палацах, їли з срібних тарілок, пили з срібних та золотих чарок. В польському війську було більше срібла, ніж олова на кулі. Пани понаскладали на фірах усякого добра, дорогих вин, меду, пива, цукорків. За ними везли подушки, перини а навіть шафлики. Музика грала з ранку до вечера, пани танцювали, бенкетували наче на весіллі. Вони так чванились перед мужицьким козацьким військом, що жартуючи молились до Бога: „Господи! не помагай ні нам ні козакам, а тільки дивись, як будемо бити нікчемних мужиків!“

Стоючи проти польського війська, Хмельницький задумав ще трохи подурити панів: йому хотілось зискати на часі: він дожидався татарів. От післяв він послів в польській табор. та не до Вишневецького, а до його заклятого ворога, Заславського. Ярему Вишневецького вхопило за печінки: він обидив ся. Заславський зібрав раду і почав радитись, чи битись чи миритись з козаками. Одні пани казали що треба битись, другі казали, що можна-б і помиритись. Вишневецький ненавидів козаків і радив бити їх до останку, а Заславський сказав: „щож я буду робити, як козаки зовсім зруйнують мої маєтности на Волині? Що я буду робити без людей і без грошей? Орати не вмю, просити хліба сором. Добре тим панам, що їх землі в Польщі!“

Дві неділі Заславський переговорював з козаками. А тим часом пішла чутка, що до Хмельницького йдуть Татари. Тоді Заславський розпочав битву з козаками.

Козаки стали коло Піляви. Перед битвою сам Хмельницький їздив поміж козаками і вговорював їх твердо стояти за Україну. Священники правили молебні. Між польським а козацьким табором текла невеличка річка Пілявка, з болотяними берегами. На річці була гребля. В понеділок дванадцятото вересня 1648 року, Поляки почали накликати козаків на герци. На ті герци виїжджало по кілька душ козаків і Поляків, гарцювали на конях, і бились розсипавшись на лугах, і між кущами. Такі герци тягнулись ще й другого дня до самого вечера. В вечері в козацьких окопах почали бити в барабани, грати на трубах і стріляти з гармат. Козаки разом закричали по татарськи: Алла! Алла! тоб-то: Боже! Боже! Пани не знали, що воно таке діється в козацькому таборі, аж тут як раз попав ся їм в руки якийсь священник. Вони почали його мордувати, щоб випитати все про козаків. Той священник признав ся, що ніби до Хмельницького прийшло сорок тисяч Татар і сам хан не за горами.

Того священника, а може й козака, убраного за попа, післяв навмисне сам Хмельницький, щоб налякати Поляків. Тимін привів тільки чотири тисячі Татар. Поляки повірили і їх напав диғанський піт. Тільки ще засвітало, а Хмельницький пустился через греблю татар ще й кілька тисяч козаків, убраних по татарськи. Татари крикнули не своїм голосом: Алла! Алла! і кинулись на Поляків. Перелякані пани ледви

прочумались і не знали, що робити. Козацький обозний, Чорнота, взяв та на вмисне подав ся назад на греблю, начеб то він утік від Поляків. Кілька польських полків рушило за ним через греблю. На дворі стояв туман. Поляки просто влізли в табор, де був сам Хмельницький. Хмельницький крикнув: „за Україну молодці, за Україну!“ Поляки кинулись на греблю, а козаки за ними, їхали їх в воду, топили, рубали, відбали два полки і вирубили їх в пені до остатнього чоловіка. В той час напав на Поляків Кривоніс, що стояв позад польського обозу. Єго там поставив Хмельницький ще поперед, щоб він не дав Полякам відступитись і втікити. Наближав ся вечер, а на Поляків напав такий страх, що Заславський з старшиною відійшов осторонь від польського війська, передаючи команду Вишневецькому, що стояв окремо з своїм військом, та дав драла. В ночі між Поляками пішла чутка, що старшина вже втікла. Тоді весь обоз покинув усе добро, і давай навіткіача. Другого дня в ранці вийшли козаки на битву, а в польському обозі тільки собаки гавкали.

Хмельницький кинув ся наздогінці за шляхтою. Шляхта з переляку кидала зброю і втікала. „Кождий кричав: „стійте!“ а сам аби до коня донав ся, то лети в сввіт за очі. В Константинові на Случі завалив ся під Поляками міст. Козаки настигли і побити й потопили їх дуже багато. Все добро, весь скарб панський дістав ся козакам. Козаки забрали в Поляків сто двайцять тисяч возів з кінями, вісімдесят гармат, на десять мільонів золотих усякого добра. Срібна посуда, дорогі сукна й кожухи, оксамити, перини, навіть цукорки й лігомінки: все те валялось на полі. Козаки не знали вже, що й брати. Кождий набрав стільки панського добра, що часом віддавав за квартиру горівки срібного кувля або оксамитового кожуха. Вина, пиво й меду зісталось так багато, що на все козацьке військо стало-б на цілий місяць.

Як дременули пани з під Піляви, то через три дні опинились аж у Львові. Іншим, спокійним часом кожкий пан з кухарями та з перинами плаганив би ся туди може з пів року. Поперед усіх прилетів Заславський і інші польські генерали, потім полковники й ротмістри, а далі вже менчі пани. Перелякані пани перелякали й Львовян так, що вони бігали по місті мов несамовиті. Їм здавалось, що вже козаки недалеко від Львова. Заславський бояв ся зістатись у Львові, та дав драла в Польщу, до города Ржешова. Львівські Поляки й езуги зносили Вишневецького і своє добро. Він зібрав військо, а сам поїхав до Варшави.

Ганяючись за Поляками, Хмельницький вступив в Константинів, а звідти пішов на Збараж. На дорозі до Збаража стрітив ся з Хмельницьким український пан Юрій Немирич. Немирич був в Варшаві, але польські пани були для нього неласкаві. Він розсердив ся, набрав собі війська, і замість того, щоб іти на козаків, як то зробив Кисіл, він пішов через Поліссє, через Волинь і пристав до Хмельницького. Коло Хмельницького вив ся український шляхтич, право-славної віри, Іван Виговський; його Хмельницький взяв в полон на Жовтих водах. Були ще й інші українські шляхтичі; вони були порадниками Хмельницького а потайки держали руку з польськими панами, як звичайно держить руку пан з паном. Хмельницький почав слухати їх ради і через те не наступив на Польщу з усеї сили, як йому треба було зробити

Виступивши з Збаража, Хмельницький скликав старшину на раду: Івана Чорноту, Тишу, переяславського полковника Лободу, гадяцького Бурлая, брацлавського Нечая, Небабу, Півкожуха і інших. Всі полковники просили Хмельницького назвати себе гетьманом. Хмельницький сказав, що не буде себе звати гетьманом, доки сам король його не назве. Потрібний був йому той король як пiate колесо в возі. „А що чесна рада маємо діяти? — чи будемо добивати ворога в самій Польщі, чи може вернемось на Україну з гостинцями та відпочинемо?“ — спитав Богдан. Пани Хмельницький! веди нас на Ляхів!“ крикнула старшина й козаки. Хмельницький думав не так: йому хотілось вернути на Україну і ждати, поки настане новий король в Польщі. Одначе він мусів послухати козаків і повів військо на Броди, а потім на Львів. Він післяв наперед Головацького з загоном і листом до Львовян, щоб вони піддали Львів. Львовяне не згодили ся на те, і Хмельницький звелів приступити до облоги, а сам став в селі Лисинцях. Козаки вдарили на місто. Міщани, між котрими вже й тоді було більше Ляхів та Жидів, не піддали ся. Під Хмельницьким убили білого коня. Одначе Хмельницькому не хотіло ся руйнувати Львова, тоді найкращого і найбогатшого міста на всю Україну. Він післяв священника Федора Радкевича з листом до мійської ради, що він пристає на мир та ждає викупу 200 тисяч золотих. Рада згодила ся почати переговори, але дуже торгувала ся.

((Дальше буде.))

Під розвагу угро-русь- кому народови.

Тих кілька наших слів хочемо дати під розвагу народови, котрий зблудив з простої дороги, і їде за голосом тих, котрі для „спасенія кишені“ запроднують свою душу, а рівночасно несовісно душі тисячвароуду.

Ті люди, котрих можна порахувати на пальцях а котрі формально суггестують других і котрі дають провід всьому лиху, дійсно не працюють для добра Церкви і народу, а противно — працюють — на загибель нашої — ані галицької — ані угорської, а лиш руської Церкви і тогож народу тут в Америці!

Хто вже давно в Америці, той знає, що поки не було нашого Преосвященного Владика, то був між нами супокій. — Колиж засвітило сонце і у наше віконце і в нашій хаті мало стати ясно, значить, мав повстати в Церкві лад а між людьми просвіта, зробила ся буча, когра обхопила майже половину нашого бідного народу. Легко відповісти і неписьменному на питање: — Хто се зробив?! Чи ти запрацьований руський народе! Ні не ти — а твої „деякі“ священники!! Правда — становище священника є красне, бо він може працювати так в невичерпанім скарбі Христової науки, як рівнож широко на просвітнім полі свого народу.

Тимчасом приповідка каже, що суть люди і люди-ська, а в лісі знайдеш і кривуля. Таке і тут. Є між священниками ріжні люди: один працює для добра Церкви і просвіти народу, що й мало душу не виплює як кажуть, а другий каже так: най всо западе ся — коби лиш моя кишєня була повна.

Ріжними промовама, письменними відозвама, а вже найбільше — ніби з любови до свого народу, мало не на колінках благають: — держись народе далеко від того єпископа, бо Він Українець, Він не Русин. — А слова правди боять ся сказати: — Він є Просвітитель твій народе! Бо коли народови отворилиб ся очі, то він певно пішов би за ним, а тоді тим було би гірше на кишєню та і треба би було працювати!!

Тепер добре розважмо, чи той Владика приїхав тут для добра священників — а на зло народу і лиш деякі священники — псевдо-любители того народу, обучають його зі своєю стратою як відвернутись від того Владика, чи той Владика приїхав тут для добра народу — а на зло священників.

Щоб добре розв'язати то-то питање, а опісля витягнути з того відповідні конклюдії, требаб нам пригледати собі, як заховувались ще перед приходом нашого Владика ті „деякі“ священники, котрі тепер так

закричують народ: „Ходи за нами — бо ми є твоїми любителями!“

Не кричали вони тоді: „ми твої любители“, але кричали: „ми є любители великих перохій!“

Як була галицька фара, то не кричали вони тоді „українці-радикали“, але чим більша фара тим вони були чеснійші і побожнійші люди „бо було чим добре звонити в кишєні!“

Густо-часто можна було найти плейзи, де люди тяжко зажурились: нема кому в неділю служби Божої відправити. Вчера ще був духовник адесь через ніч чи запав ся, чи в гору возніс ся пропав — і навіть не подякував людям за хліб і сіль. А за кілька тижнів довідують ся люди, що їх духовник далеко від них, — на два рази ліпший парохі.

Правда, поки руського Владика не було, то кожкий духовник був для себе Владикою, бо айриські Владика не вмють ні мови ні нашого обряду, тож з ними було добре — а що вони римо-католики, то байка. Колиж приїхав руський гр. катол. Владика, то невільно вже було вандрувати з плейзу на плейз, хоть і як би була добра фара — поки нема чорного на білім від Владика і то на тиждень два наперед, щоб міг духовник як слід розстатись з людьми.

А се значить, що Владика приїхав зробити правдивий лад в Церкві — а дальше укоротити самовільне панованє духовників.

Тепер питаємо ще раз для чийого добра приїхав ту Владика?? Приїхав для добра народу.

І ті духовники, котрі ту дійсно приїхали працювати для добра Церкви і народу, ті прийняли того Владика з отвертими раменами. Приняли його — бо виділи в Нім ревноного помічника в своїй праці і правдивого Покровителя руської Церкви.

Ті-ж духовники, у котрих перша ціль „власна вигода“ а другорядна доперва добро Церкви і народу, піднесли великий крик серед народу. Піднесли крик — але крик несовісний, бо перше: в нелюдській спосіб ложно обчернили свою власть церковну, яка їм не на руку, а по друге: вже і так бідний руський нарід пхають до ще більшої нужди і роздорів. А зблудили тут деякі священники так з Галичини як і з Угорщини. А позаяк з Угорщини більше знайшлося таких тож ті потягнули криком народ що їм тим лекше пішло, бо він мало письменний. І багато угро-руського народу, ополомшенного тим криком думає, що ті священники їдуть дорогою правди. Ні! они їдуть дорогою ложи і фарсеїства що до церкви і свого угро-руського народу. Кричать „ми хочемо угро-руського Владика“ а посянтайте, що ті самі духовники робили з кандида-

„СВОБОДА“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at 214 Hudson, New York, N. Y.
Published by The Little Russian Nat'l Union of America.
Established 1893.
REV. P. PONIATYSHYN, Superintendent
411 Washington Ave., ELIZABETH, N. J.
ANTH. CURKOWSKY, editor
184 Hudson Str., NEW YORK, N. Y.
K. KIRCZOW, manager, 184 Hudson Str., NEW YORK, N. Y.
Terms: Two dollars a year.
Advertising rates furnished on application.
Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3 1879.

„Свобода“
Газета для руського народа в Америкі і орган „Р. Н. Союзу“
Виходить щотижня в четвері коштує:
в Америкі на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америкі на 6 місяців \$1.00
Оплачувати газету треба завжди з гори.
Гроші треба посилати в редакцію листом, або через експресовий, або поштовою money order (мону ордер). Money order це є карточка, котру дістанете від поштаря або агента на експресовій офісі, пішлить нам без того ми не годні грошей дістати.
Адрес:
„СВОБОДА“
214 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Се і те.

З усіх міст, місточок, сіл, дір, плейзів на цілій земській кулі безусловно Нью Йорк займає перше місце в ріжнородности виборчої кампанії.
Люди, що в братерській згоді 11 місяців жили зі собою та з належним ушануванням прав партійних крали — з хвилиною настання після календаря місяця падалиста — стають ся зайими ворогами.
З мікроскопом в руці, узброні лучами Рентгена втискають ся в найскритіші тайники приватного життя, щоб опісля друкувати се товстими буквами на першій стороні своїх партійних часописів.
Спеціально тресовані лосери студюють найновішого видання словарі англійського язика в пошукуваню нових лайок, як приміром: „інкубатор безвинного мікрозлочину“ (республікане на демократичну партію) або „неуставно ростуче дерево політичної ветеклизни“ (демократи на республіканів). Лайки сі доходять до титаничних розмірів в особистих дотинках. Кандидат одної партії завжди свята присягає, що його противник на той самий уряд є рефінансований злодій публічного гроша, ошует,

драбуга, здегенерований політик, політичний банкрот, ризун, опришок, член банди фалшивників гроша, і т. д., і т. д., і т. д.

Бесідники кожної з тих партій ділять ся на три бригади. Перша бригада з пляну завжди вихвалює свою партію а лає противну. Друга оповідає про високі прикмети кандидатів своєї партії і атакує кандидатів противної партії, а третя має оповідати про добродійства які спадають на голови голосуючих, коли тільки ся партія дістане у свої руки усю власть.

Бо лишень про сю власть йде ціла справа. Власть ся віддає даній партії ключ до каси — а отворене каси се ціл так республіканських, як демократичних, независимих, злучених і т. д., і т. д. — як і не називають ся сі зці тутешні партії.

Є се борба собак — а народ у ній є кісткою.

Року божого 1909 до борби в Нью Йорку виступає трьох кандидатів на майора міста і 2 партії на решту урядів.

Кандидатами на майора міста суть: д. Otto Varnard — республіканець, суддя Гаупог — демократ, і як звичайно, вічний кандидат Randolph Hearst, який тому 4 літа був „Партія Независимости“, тому 3 літа демократом, 2 літа тому республіканцем, а в тім році є „Партією Злуки“.

Перший кандидат, Varnard є передовим капіталістом; він є президентом, заступником пред. або касіром в триційть кількох акційних товариствах, тростах та в теперішній виборчій кампанії він репрезентує мільони.

Другий, суддя Гаупог є особистостію вельми інтесною. Від ряду літ він займає одно з найкращих становищ в тутешнім судівництві. В політиці до сих пор він був чоловіком винятково чесним а в суді логіку і почуте людської гідности клав завжди висше мертвого права.

Се признає йому навіть тутешна соціалістична преса, закидаючи лишень одно, що він прийняв номінацію від „Tammany Hall“.

Третій кандидат є загально звісний зі всіх хамелонських здібностей, а його партія, се партія демагогії, партія виношеня особистих інтересів понад суспільні.

Образець сей хотяй взятий з Нью Йорку однак не ілюструє виключно самого тільки Нью Йорку.

Зміна назвиск осіб або міст не відграє тут ролі. Ті самі відносини будуть і в Чикагу, і в Пітсбургу, і в Держзі Сіті, Ньюарку, Толедо і т. д. лиш імена акторів відмінні.

І тому голосуючи, треба добре розглянути, чи той, на кого віддає ся голос є дійсно такий, за якого голосять його агенти, щоб наші голоси віддавані на

сліпо, не служили до побіди злодійства і безправа.

По цілому сьвіту, по всіх містах Європи і Америки йдуть голосні протести проти замордованя Іспанським урядом професора Др. Франца Феррера. Пародія суду, бо суд воевний засудив його на смерть за се, що він зрозумів, що економічну вільність люду мусить попередити вільність політична, що політична вільність люду мусить бути виборена освіченим ародом. А що в виду того він був горячим приклонником заваленя в Іспанії королівства а заведеня Републики тому і попилла його кров.

Редакція „Свѣта“ в 41. числі, в рубриці „Американская Русь“ розбираючи „читанє лекції о. Акакім Каминським своїм собратам“ дивує ся, як то могло стати ся, що „онь ойкнув“, но зараз таки вь повной покорї просив и одержавь прощенє“ а мимо того в тім самім числі „Душпастиря“ читає ся, що „о. Кий не має жадной юрисдикції и дїєствує изъ збршенємъ народа и проти церковныхъ законѣвъ.“

„Якимъ се способом — питає дальше редакція „Свѣта“ — не розбере певно и сам премудрий Соломонь. И послукалаи таки чоловѣкь епископа, и пошоль куда перенесли а юрисдикції не має!“

„Якимъ се способом“? ... Наизвичайнїшим. Імєнцо цілий „галіматієс“ вийшов тільки на стовпцях „Свѣта“ по тій причині, що Хвальна Редакція бере ся судити ті справи, про які нічого не знає. І так Хвальна Редакція перемішала о. Андрея Каминського, який писав відому заяву в „Душпастиря“ з о. Акакім Каминським, який дійствує без юрисдикції і є відкликаний старокрасвим епископством. Вставивши сю тайну в дотичне число „Свѣта“ сейчас відпаде півтора шпальти непотрібної писанини, — непотрібно баяєту і то лишень по тій причині, що — як зазначено — Хвальна Редакція бере ся судити такі справи, яких зовсім не знає.

Австрійська печальність за морем.

Число 221-ше „Дїла“ приносить цінну статю під повисшим заголовком, яка ярко ілюструє піклованє ся австрійського уряду напами заточенцями. Кілько сей уряд дбас про своїх горожан, ми мали нагоду тут нераз переконатися, от хотяйби і підчас послїдного страйку в Микисеракс. Тепер маємо новий доказ піклованя ся бразилійськими Русинами, тами Русинами, які навіть за морем, в республіці — святачно обходять уродини і імянини „найяснїшого пана“.

Всі держави як італійська й німецька пильно дбають про те, щоб їхні пересенці

в Бразилії мали спромогу образувати свою дїтвору у власних школах та не денационалізували ся; за для сього вони зовсім явно і з урядв удержують для тих переселенців італійські згл. німецькі школи. Тимчасом австрійські емігранти лишєні в сїй справі зовсім опіки своєї держави, а її конзуляти та заповогові товариства задля браку фондів можуть давати тільки дуже незначну зарату ляхови. На сю невідраду обставину зчернув увагу офіціальний орган Австроугорського колоніяльного товариства Colonial-Zeitung, але давним дивом заявив, що треба-б заломати „в першій лінії“ головно отсі дві австрійські народности — Німців і Поляків, а про Русинів ані згадки! І ось читаємо дальше в тім органі, що „з заповогого, цїсарського фонду ювілейного“ Австроугорського колоніяльного товариства переслав його президент д-р Е. Ф. Байсель австроугорському конзулятові в Ріо-де-Жанейро 1000 корон для німецьких шкіл, в яких учать ся австрійські емігранти. До речі згадаємо, що з сего фонду, заснованого дня 2. грудня 1909. р. переслано досі ще отсі суми до Бразилії: 2000 К. на уможливленє повороту до краю емігрантам, котрі мають відбувати військовою службу, щоб мимоволі не ставали дезертирами, 1500 К. на азиль для австроугорських горожан в Ріо-де-Жанейро, а 1500 К. на школи в szwartej dzielnicy Polski — Парані.

Безперечно, що ся жертвенність Австроугорського колоніяльного товариства на цілі австрійських переселенців заслугує на признанє, тількиж годі не звернути уваги на сю прикру обставину, що і в сїй справі зовсім поминено потреби Русинів, що сповняють гірку місію піонерів в бразилійських предвїчних лісах, нажені на індійські напади. Чому Русини і в сїм случаю мають privilegium odiosum власти жертвою денационалізації та чому уряд тямить про Поляків, яких в Бразилії є далеко меньше чим Русинів, се можна хиба видедукувати з того, що протекторат над згаданим заповоговим фондом має польська магнатка, княжна Марія Любомірська!

Ось маєш Русине заплату від свого „найяснїшого пана“!...

З широкого сьвіта.

Здасть ся, що Іспанці понесуть ще не одну тяжку жертву в Мароку, заким покінчать війну з Кабилями, бо мимо здобутя гори Горугу не заносять ся зовсім на закінченє війни, а радше деперва на початок кінця. З огляду на се, що Іспанці вичерпали ся вже майже до останка, а Мароканці розпоряджають все ще свїжими, незужитими

силами, вислід війни може бути для Іспанців вельми кровавий. Мимо іспанських офіціальних заповенєнь, що не заходить обова зірваня дипломатичних зносин між Іспанією а Марском, с богато даних, що в Мадриті починають вже з тим числитися. На се вказує не лише висланє цілої дивізії під начальством князя, так близько спорідненого з королем, але також найновіша рада міністрів, що протягнула ся аж до півночи. Рівночасно дають ся чути в Лондоні і Парижі голоси, які перестерігають Іспанію перед дальшим розширюванєм операційної області, а головно перед тревалим опануванєм значнїшої мароканської області. Особливо Франція побоює ся о своє передове становище в державі берберійського льва, а також розходять ся поголоски, що Німеччина довозить до Марока амуніцію та оружє, навіть гармати. Сї події не остають без впливу на внутрішню політику Іспанії.

До непевного положеня внутрішнього Іспанії причинило ся ще страченє перед тижнем революціонера Феррера. Державний морд викликав в цілім краю такий гураган обуреня проти уряду, що ціле міністерство консервативне мусіло поступити. Загально навіть побоюють ся о житє короля Альфонса.

З далекого Сходу надходять що раз нові вїсти про воевні підготовлєня на великі розміри. Японці закладають на корейській границі в пристані Тумен стацію для фльоти, відтак на полудни від Тумену в Зінзін пристань, а новозбудовані касарні будуть небавам обсажені сильними військовими залагами. Сї вїсти про воевні підготовлєня Японців потверджують розвідчики в Японії, котрі запевняють, що там панує тепер вельми ворожий для Росії настрій. При своїх військових приготуваннях Японці вельми мало дбають про обсяг інтересів Хин. Так н. пр. не оглядаючи ся на дозвіл Хин, поставили Японці міст на ріці Ялю, щоб мати пряму злуку між Кореєю і Манджурією.

„Коли хтось подорожує, мати-ме много що розповідати“, говорять звичайно люди. Але кривавий цар здасть ся мало що буде мав розповідати про свою подорож до Італії. Бо дійсно, так як подорожує цар, не подорожує нідин пануючий, нідин смертельник на цілому сьвіті. Щоб оминути деякі „небезпечні“ краї він робить тисячі миль більше дороги. Прибувши до Італії дорогу його виносячу ледви кількадесять миль стереже кругло 50.000 війська з најженими багнетами. В містах, кудю переїжджав цар, з усіх сумежних з залізницею домів силоміць викинено усіх мешканців, щоб

часами в хаті не найшов ся який „щирий“ друг кривавого ката. І зїхало ся двох коронованих панів, поцілували ся, сказали собі кілька банальних фраз, грєчностий і розїхали ся. А сьвіт не завалив ся — стоїть дальше як і перед зїздом.

Замїтним є лишень лист царя, писаний до римського папи, в яким голова царославної церкви висказує найбільший жаль, що не судило ся йому особисто поклонити ся голові всесвїтньої церкви.

„Приятели“ емігрантів.

Многі люди, мимо того що переїхали такий сьвіт, прибули до Америки, та все ще нічого не навчили ся. Ось маємо новий доказ легковірности емігрантів.

В понедїлок, 25-го с. м. австрійський конзулят арештував в Ютиці Н. Й. нікого Йосифа Ф. Ібералю під закидом ошуства. Оголошені подробиці кидають ярке сьвітло, в який спосіб деякі людці полюють на емігрантів та висмоктують з них послїдний цент. На жаль, Ібераль є лишень одиницею з великого числа подібних йому лицарів, що під всілякими шумними титулами валять до себе тих, які продавши нераз послїдний лях з себе прибули за море глядіти заробітку.

Не дивниця, що селяни виховані в лівазійській культурі Австрії приїшовши тут день денно наражають своє житє по всіляких факторах, та вірять першому ліпшому пройди сьвітови і підписують йому документи, про яких зміст вони не мають понятя. І в сей спосіб продає ся бідакам їх послїднє майно в вітчизні, вививас ся кривавий заробіток з за моря.

І тому належить ся повне і велике признанє недавно прибувшому до Нью Йорку генер. конзулеви, д. Нуберою фон Перекед, та його секретареві, Ал. Грав-Масрові, які з цілою силою взяли ся до переслідованя усяких ошустів, полюючих на легковірність темних емігрантів, та щиропомагають тутешним карним властям ловити таких пташків.

Після інформацій зібраних 26-го с. м. в бюрі ньюйорського дистрикт-аторнія, арештований Ібераль, жид, має свій „офіс“ під числом 33 Бродвей, в Нью Йорку. Щоби свою фірму належно заадвертаймувати, розсилає він циркулярі в котрих пише, що удержує адвокательску, нотаріальну та військову канцелярію в бувшій будинку ц. і к. австр. генер. конзуляту. Та і ся канцелярія виглядає цікаво. Панкови залежить на се, щоб робити вражінє високої урядової парсуни. І тому на виднім місци висить портрет цїсаря, під ним здоровий хрест перед яким горять в ліхтарях сьвічки. Усюди по столиках повно образів святих.

В місяці вересня 1909 р. приступили до Р. П. С. слювачі члени.

- В. 1. Лучковець Гриць дит.
- В. 2. Маснич Гриць, Бортичак Іван.
- В. 3. Перуцький Іван, Дзюла Іван, Телех Наста, Стахурський Іван Волф Петро, Доміні Антін.
- В. 10. Обуханич Іван, Карляк Петро, Карляк Данько; Хома Ана, Смерканич Дмитро, Децьо Юлія, Горбаль Настя, Туз Іван дити.
- В. 12. Вібель Теодор.
- В. 16. Слівка Василь, Ярона Кондрат, Піпа Іван.
- В. 17. Війтик Марій.
- В. 19. Хома Текля, Спольський Іван дит.
- В. 20. Фричко Іван, Капець Милька дит.
- В. 23. Главачик Іван.
- В. 25. Кулик Петро, Смеречняк Петро, Рибницький Петро.
- В. 26. Ставський Василь дит.
- В. 27. Іляр Крайняк, Білиця Андрей.
- В. 28. Кріль Ігнац.
- В. 29. Озога Іван.
- В. 31. Кухар Андрей.
- В. 33. Байда Дмитро, Калуський Йосиф, Несторик Василь, Суп Теодор, Гонтарік Стефан, Іванець Петро, Ядах Йосиф, Коваль Михайло, Карай Сафат, Гуріл Іван, Чорний Данило, Назар Стефан, Мальований Гриць, Нестор Анна дит., Шум Кароль дит., Суп Іван дит.
- В. 36. Сим Петро.
- В. 38. Малиса Іван.
- В. 39. Матвій Денис.
- В. 40. Бяльковський Феликс; Васьків Михайло, Васьків Марія, Васьків Єлисавета діти.
- В. 42. Фишер Михайл, Скамай Григорій.
- В. 46. Матляк Іван, Мітерко Іван, Лозар Юрій дит.
- В. 47. Пристах Юрій, Ницбарський Людвік.
- В. 48. Матурканич Петро, Шитинський Михайло.
- В. 49. Кнап Стефан.
- В. 52. Гачинський Владислав, Горчинський Зігмунт.
- В. 56. Андрей Герлях дит.
- В. 59. Кобзович Іван, Петровський Кароль Петровська Владислава дит., Петровська Марія дт.
- В. 62. Паславський Григорій.
- В. 67. Кукура Іван, Рапавий Стефан.
- В. 70. Решетило Роман, Гарасимів Никола, Туренчак Василь, Костів Стефан, Моначин Федор Білик Григорій, Сожанський Д., Бобко Тимко, Вдовіцкий Станіслав дит.
- В. 72. Волошиневич Андрей, Чорний Теодор.
- В. 78. Беднаш Петро, Совчук Проць, Заруцький Василь, Базар Михайло, Сухиня Томко, Пуцик Семко.
- В. 79. Шаліні Михайл, Незнайний Фрек.
- В. 80. Качала Юрко, Яськів Василь.
- В. 84. Біганич Михайло, Качур Михайло.
- В. 92. Малішевський (Людвигів) Михайл, Терплівець Григ. дит., Терплівець Анна дит., Обаль Марія дит.
- В. 94. Мотика Францішек.
- В. 95. Добровяк Антоні, Солиш Семан.
- В. 96. Лазор Василь, Лаліцкий Петро дит., Пук Марія дит., Гомель Николай.
- В. 97. Шептак Петро.
- В. 98. Чорний Іван.
- В. 99. Цупа Петро, Юсько Мариняк, Шевчик Михайло, Фрут Михайло, Лазоршин Петро.
- В. 104. Капця Стефан, Котляр Андрей.
- В. 106. Куземчак Петро, Дрозд Йосиф.
- В. 108. Потавський Кость.
- В. 109. Диня Петро, Галас Петро.
- В. 111. Катинський Іван.
- В. 114. Хомяк Михайло.
- В. 116. Стадник Іван.
- В. 117. Моравський Петро, Зюбрицький Петро, Кефор Михайл.

- В. 117. Орловський Альоїзій, Роклицкий Володимир, Сьвістак Альоїзій, Ярема Йосифа.
- В. 122. Бача Марія, Гвиздяк Анна.
- В. 123. Майбук Гриць, Товарицький Стефан, Вівчаровський Олекса, Сінгалевич Григорій.
- В. 124. Еруцяк Павло, Сержинський Іван, Бубняк Прокоп, Драбик Андрей, Явний Федько, Онушканич Іван, Крайняк Никола, Звіженський Мих., Горбовий Іван, Стець Гриць, Кучма Осиф, Бабяк Гриць, Романський Лешко, Бала Дмитро, Потрайко Гринько, Вербівський Дмитро, Бруцяк Яцко, Лазар Никола, Бабяк Стефан, Баца Андрей.
- В. 126. Креніцкий Михайл, Малинич Василь.
- В. 128. Наймик Стефан.
- В. 130. Фордичка Андрей, Василек Іван, Гладо Тимко, Баранецький Мих., Ланик Никола, Серветник Дмитро.
- В. 132. Лесь Іван, Пуц Алексій.
- В. 134. Козель Андрей.
- В. 135. Жушко Грнґ., Грешко Василь.
- В. 139. Трмак Митро.
- В. 140. Оленіч Теодор, Баран Іван, Крайовський Андрей.
- В. 141. Остап Йосиф, Кориньський Йосиф.
- В. 142. Костич Іван.
- В. 144. Голуб Текля.
- В. 145. Войчів Прокоп.
- В. 147. Герман Гриць, Біленський Іван.
- В. 153. Михавко Теодор, Дрофир Василь, Питяк Стефан.
- В. 157. Петровська Катерина і Стецора Михайло діти, Ногаць Гриць, Русенко Алексій.
- В. 158. Козак Юрко.
- В. 159. Рогатинський Петро.
- В. 154. Гузей Майк.
- В. 169. Дрозд Стефан, Кирік Іван.
- В. 171. Сирко Антін, Скрабут Дмитро, Венгрин Петро, Корнецький Антін, Добош Іван, Ганяк Іван, Негребецький Мих.
- В. 176. Секот Теодор.
- В. 178. Смарж Марія, Смарж Іван, Хрупяк Антін діти, Завиньський Модест.
- В. 179. Мізурко Бартко, Ружило Стефан, Сьвідінський Стеф. Кузів Петро, Коваль Михайл, Маліцкий Василь, Базян Теодор Онуфрей Іван.
- В. 180. Рудніцкий Болеслав.
- В. 182. Федак Павло, Забронічек Кароль, Баран Олекса.
- В. 184. Роман Михайл, Стець Мих., Стець Василь, Дігенес Ів.
- В. 185. Соколь Михайло.
- В. 186. Цмар Єлисавета.
- В. 188. Лутняник Гриць.
- В. 189. Пенадінець Василь.
- В. 190. Кінар Йосиф.
- В. 192. Німій Федько.
- В. 199. Пізнак Сенько.
- В. 199. Тереса Пашена (шурлий).
- В. 202. Ревак Анна.
- В. 207. Югас Марія, Печінка Мих.
- В. 208. Ковальчик Гриць, Зеленька Іван, Данчак Михайло.
- В. 211. Тербуш Мих.
- В. 219. Цап Яцко, Шрамко Елік.
- В. 220. Дивняк Семен, Подоліський Йосиф, Олексів Петро.
- В. 222. Гентош Іван, Комаровський Адам; Бікар Анна, Білий Зуза, Білик Анна діти.
- В. 223. Коцаба Франко, Хотяк Александер.
- В. 223. Попік Іван, Сургент Михайло.
- В. 224. Сорокач Іван.
- В. 225. Патерак Іван, Бейба Андрей, Кічч Василь.
- В. 234. Красновський Яков, Галіновіч Микита, Нерода Петро. Вальчинин Василь.
- В. 235. Димков Іван, Димков Михайло.
- В. 236. Балік Марія, Балік Анна.
- В. 237. Федина Теодор, Багрий Антоній, Копчак Сенько, Нікляш Яков, Хоміщак Василь.
- В. 239. Кравс Йосиф.
- В. 244. Добрянський Дмитро.
- В. 245. Доманський Мих.

- В. 247. Савчук Олекса, Долега Васко.
- В. 248. Кобиланський Федор, Гліньський Стефан, Мокрий Петро, Тимошик Роман, Онищук Андрей.
- В. 249. Кричко Николай.
- В. 250. Михалік Олекса, Крайняк Петро, Лшчишин Мих.
- В. 252. Чех Марія, Пропер Марія.
- В. 254. Барняк Йосиф, Мадей Йосиф Слівинський Йосиф Стричик Мих.
- В. 254. Каламін Алексій, Марко Ілько, Пристах Іван.
- В. 255. Петрина Михайло, Геч Дмитро, Павліщак Васько, Лесик Николај, Стахурський Й., Валовський Петро, Савка Гриць, Тріцила Петро.
- В. 257. Суслowski Данило, Тичинський Мих., Махомета Анастасія, Януш Теодор, Ференсович Антін, Шнайберг Гелена, Махомета Стефан, Паляк Андр., Терплівець Юлія, Махомета П. І., Махомета Петро ІІ., Мирда; Пайза, Романська Марія.

Т. Лабовський, Гол. Рекорд. Секретар.

Книжки

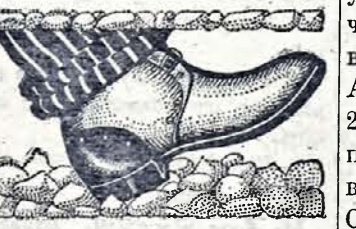
кі можна дістати вскладі книжок „Свободи“:	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому бобітники організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.	15
Децьо з історії православної місії в Америці	10
Децьо про зв'язята	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Русів з образами	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20
Навернення Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	25
Образки і загадки	10
Оповіданя	15
Про відступників від рос. православія	10
Про внутр. землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Про кінець світз	15
Псацитор	25
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіданя	15
Степові люде	15
Страйк	20
Страйк на смерть, робітничя драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого живе	15
Які то є люди на землі, в 20 образах	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський глумач	60
Польско-англійський глумач	60
Молитвенички в красній оправі.	
Бог Надежда моя	2.50
Хліб Душі	2.50
Drnh Duszi	1.50
Drnh Duszi (в звич. опр.)	1.75
Молитвеник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Пишіть на адресу: **Swoboda**, 184 Hudson St., New York.

„Гайдамаки“
МІСЯЧНИК
Передплата на рік 100 долар. В Австрії і Росії „ 150. долара.
Адреса: „Haydamaka“
689 East 11 Street,
New-York N. Y.

Російсько-Американська Лінія.
Одинока без пересіданя лінія поміж Росією а Америною.
Почтові пароходи
Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909.
Двошрубовий парохід „Россія“ — листопада 6-го 1909.
Ті, що їдуть в кабінах суть у вільнені від огляданя в Кестлгарден і висідають впрод в порті, если они вистали оглядені через лікарів і урядників на шифі.
Ціни умірковані.
За ближшими інформаціями звертати ся до:
A. Johnson & Co.,
Gen Pass. Agent,
27 Broadway,
NEW YORK, N. Y.

DR. RICHTER'S
“PAIN-EXPPELLER”
Одною флашкою **Pain-Expeller-a** можете прогнати демона болівни.
Се средство до втриваня не має рівного собі. Нічо не дає так скоріи полегші і сталій помочи в усіх ревматичних недугах, невралгій, звуженнях і д. по всіх другосторах. По ціні: 25 і 50 цнт.
F. AD. RICHTER & Co.
215 Pearl St. New York.
Поір на охорону марку: „Котвиця“

МЕТАЛІВІ
ОБЦЯСІ І ЗАП'ЯТКИ
ЗРОБЛЕНІ ЗІ СТАЛІ
Для майнерів, Каменярів, Фармерів і всіх, котрі працюють при тяжкій роботі.
Задають вам видіток на чоботи. Легко дадуть ся прикріпити. Ваш продавець чоботів має на складі чоботи заостроєні сими обцясми, або шведь вам їх наложити. Они перетривають самі чоботи. Одна пара зробить зі старих чоботів нові. Паміть по ціняк.
UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P one 1269—B.

ЧИТАЙТЕ!
На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принадлежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.
На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

РОБЕРТ ВОН МОШІСКЕР,

Кандидат до найвишого суду в Пенсильвеї

Дня 2-го листопада 1909 р. відбуде ся голосованє на вибір судії до найвишого Суду в стейті Пенсильвеї. На сей високий уряд вибирають найспосібнішого чоловіка, який дав докази знаня права і безсторонности в поступованю судейським зі сторонами споручими. — Таким чоловіком єсть власне Роберт вон Мошискер, теперішній судія в Филадельфії. Его отець походив з Галичини, а переїс ся до Америки в часі борб за свободу. Осівши в Вашингтоні став доктором і професором виспних шкіл. Оженив ся з Американкою но в недовгім часі помер полишаючи сиротою 13 літнього Роберта, свого сина. Мати умерла також. Бідний хлопчина помімо сирітства став ревно учити ся, доки не покінчив всіх шкіл, а відтак права. Що учив ся пильно і знав добре права, видно зі сего, що в коротці став помічником Прокуратора, а описля самостійним судією в Филадельфії. Тут дав докази свого знаня і безсторонности та позискав собі узнанє всіх високо поставлених людій. В посліднім часі поставили его кандидатом до найвишого суду в Пенсильвеї. Обовязком всіх Славян горожан Американських єсть дати свої голоси у вівторок, дня 2-го листопада 1909 р. на Роберта вон Мошискер, позаяк такий чоловік заслугує на се, тим більше, що він не встигас ся свого роду ані свого походження. Сей муж єсть заразом взором для нас, як ми повинні працювати в Америці, аби собі своєю працею заслужити на узнанє тутешних горожан. — Давби Господь Бог, щоби руські діти в Америці пішли слідами сего красного і звірцевого чоловіка, Роберта вон Мошискер.

Повідомляю Ви, Родимців, що отворивем в Нью Йорку
„Заграничну канцелярню адвокацку“
і **Бюро земельних і торговельних полагаджував.**
де перепроводжую всія справи судові і нотаріальні в Ст. Краю і полагаджую всі справи тутейші за посередництвом визначних адвокатів американських. Уділяю інформацій і посередствую у всіх справах бізнесових, торговельних і земельних. Продаю і купую лоти, фарми і домн. В моім „Головнім Бюрі військовім“ полагаджую факхово, ако резервний офіцар австрійський, всі справи військові з повним забезпеченєм на случав повертє до краю.
ШИФНАРТИ по цінах компанійних продаю на всі лінії корабельні. Поручаючись отсим ласкавий памята маю повну надію, що и. яко щарий Українець а при тім чоловік факхово образований (посідаю австрійський студія правничі), буду в можности задоволити зповні кожного в якій дебєть справі, а маюча вносили в визначними людями, і будуца добре обнакомленим в Американських обставинах, буду в силі перепроводити кождо справу відповідно вимогам тутейшх приписів.
З поважанєм
Emanuel Teodorowicz,
FOREIGN LAW OFFICE,
150 E. 7th Street,
NEW YORK, N. Y.

Спеціальна оферта.
Саме тепер графілясь Вам рідна нагода купити „Globe“ **ФОНОГРАФ** разом з 12 різними стіпками по ціні лише: **\$14.75.**
Так преступну оферту даємо тому, бо хочемо вагал вапизати в наших нових українських рекордах. На обох сторонах плити суть відмінні знята (вієні). Наш „GLOBE“ фонограф є прекрасно подерований, а має нервовий конструкцій, з трубою змієнстє приводовленою і в плитю 10 цалево.
Ждайте нашого Каталогу українських і польських рекордів 10 цалево в ціні 85 цнт. за штуку. Если Вам наш товар не до вдоволи, звертаєт гроші назад. Прому писати польським буквами.
Globe Record and Supply Co.,
213—215 East 4th Street,
NEW YORK, N. Y.

